

Tarih

2 Nisan 2013

Sayı

817

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Kayısı Malatya'nın en önemli geçim kaynağı ve ekonomik girdisidir. Malatya'da 7 milyona yakın kayısı ağacı bulunmakta olup, yaklaşık 60 bin aile kayısıdan geçimini sağlamaktadır. Kayısı pazarının yıllık büyüklüğünün 350 milyon dolar olduğu belirtilirken, 2012 yılında başta ABD olmak üzere dünyanın 95 ülkesine kuru kayısı ihracatı yapılmıştır. 2012 yılında Malatya kuru kayısı ihracatından Türkiye'ye 300 Milyon dolar girdi sağlamıştır.

Kayısı üreticileri için Mart ve Nisan ayları en tehlikeli dönemdir. Büyük emeklerle büyüttükleri kayısılar çiçek açtıktan sonra havanın soğuması ve don olayları çiçekleri dökmekte, çok büyük maddi kayıplar yaratmaktadır.

2010 yılında kayısı bahçelerinin yüzde 85'i dondan zarar görmüş,yaklaşık 250 bin kişi mağdur olmuştur. Zararın 170 milyon dolar olduğu ifade edilmiştir.

2011 yılının 12-13 ve 14 Nisan tarihlerinde yaşanan don olayında Malatya'daki kayısı ağaçlarının yüzde 42,6'sının zarar gördüğünü, üretim kaybının ise 131 bin 865 ton olduğunu açıklanmıştır.

2012 yılının Mayıs ayında Malatya merkezde, Battalgazi'de, Darende'nin Engüzek beldesinde, Ozan, Karaoguz, Mollauşağı, Kerimli köyleri ile Kuluncak'a bağlı Karaçayır, Çay, Alvar, Kızılhisar köylerinde kayısı meyvesinin yaklaşık yüzde 70'i zarar görmüştür.

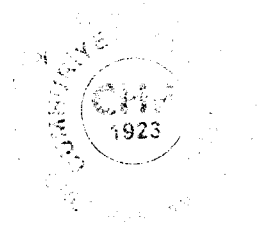
Kayısı hemen hemen her yıl dondan kaynaklı büyük kayıplar yaşamaktadır. Bu yıl da erken açan kayısı çiçekler yanmıştır. **2013 yılı** 18 Martını 19 Marta bağlayan gece Malatya'nın pek çok bölgesinde havanın eksi derecelere düşmesi sebebiyle kayısı ağaçları dondan ciddi şekilde zarar görmüştür.

Akçadağ İlçe merkezinde kayısı üreticileri dondan kaynaklı %80 yanık olduğu belirtilmektedir. Ören Beldesi'nde %50 zarar olduğu ifade edilmektedir. Akçadağ İlçesine bağlı Bahri Beldesi ve mahalleleri , havaalanı düzü, Tohma Boyu kenarındaki köylerde, Esenbey,Kırkpınar,Duranlar,Şekerobası,İkinciler,Çimiş,Dedeköyü,Örüçkü,Keklikpınarı, Şıhlar, Aksaray , Kömekavak, Yağmurlu, Sincik, Gölpınar, Sahil Köylerinde don kayısı üreticilerinin yeni açan çiçeklerini vurmuştur.

Yazıhan İlçesi'nin Eğribük, Bereketli, Eteğen, Dedekargın, Balaban, Tecir, Sinan Köyleri ve daha pek çok köyde kayısı ağaçları ciddi zarar görmüştür.

Doğanşehir İlçesi'nin pek çok köyünde tomurcuklar donmuş olup, Suçatı, Yuvalı Köylerinde -5 derecedeki hava sıcaklığı kayısı tomurcuklarına zarar vermiştir.

Kale İlçesi'nin baraj kenarındaki köylerinde çiçek açan kayısılar büyük zarar görmüş,bazı köylerde %100'e varan kayıplar yaşandığı belirtilmektedir.

Darende İlçesi'nde Tohma Çayı boyunca rakımı 1000'e kadar olan ve havaların güzel gitmesi nedeniyle çiçek açan tüm köyler zarar görmüş, Yenice, Balaban ve Ilıca beldeleri ile Karşıyaka, Yeşiltaş, Hisarcık ve Çınar köylerinde bu zarar en üst seviyeye çıkmıştır. İlçede zararın yüzde 70 ile 95 arasında değiştiği belirtilmektedir.

Ayrıca, Battalgazi İlçesi'nde, Malatya merkeze bağlı Hatunsuyu ve Dilek Beldelerinde kayısı ağaçlarının dondan kaynaklı zarar gördüğü belirtilmektedir.

Kayısı üreticileri Malatya'da kurulu bulunan Meteoroloji Bölge Müdürlüğü'nün başka bir kente taşınmasından kaynaklı olarak hava tahmininde ve alınması gereken önlemler konusunda sahipsiz bırakılmıştır. Bölge Müdürlüğü'nün taşınmasının yanı sıra bazı ilçelerdeki Meteoroloji istasyonlarının da kapatılması sorunların artmasına sebep olmaktadır.

TARSİM tarafından 2 yıl öncesine kadar kayısı çiçek dönemi sigorta kapsamına alınmamış olup üreticilerin kayıpları karşılanmamaktaydı. Son 2 yıldır eleştirilere kulak veren TARSİM çiçek dönemini de sigorta kapsamına almıştır. Ancak bu kez de donda prim iadesi kaldırılmıştır. Kayısı üreticileri ayrıca TARSİM tarafından ağaç başına en fazla yapılabilecek hasat miktarını belirlemesinin de kendilerini mağdur ettiğini belirtmektedir.

Kayısı üreticilerinin dondan kaynaklı zararlarının tespit edilmesi, üreticilerin zararlarının karşılanabilmesi, kayısı üreticilerinin en önemli problemlerinden biri olan don olayının ardından üreticilerin tarım kredi kooperatiflerine ve T.C. Ziraat Bankası'na olan borçları ile ilgili yapılabilecek çalışmaların değerlendirilmesi, Meteoroloji Bölge Müdürlüğü'nün başka bir ile gönderilmesi ve meteoroloji istasyonlarının kapatılmasının Malatyalı üreticilere verdiği zararın incelenmesi, TARSİM tarafından kayısı üreticilerine uygulanan sistemin incelenerek aksaklıkların tespit edilmesi amacıyla Anayasanın 98, İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

Foris Mevlüt ASLANOĞLU

İstanbul Milletvekili

Veli AĞBABA

Malatya Milletvekili

M. SERTİMEZ SOYDAN
Gaziantep Mv.
M. S. S.

Alihan KETİK
Zeytinlik Mv.

AZİ SARIBAŞ
Gaziantep Mv.

Haydar Aker
Kocaeli Mv.

Kadir Güneş ÖZTÜRK
İS. Mv.

Condan YICKEL
Teli-dag Mv.

[illegible]